

Till konstitutionsutskottet
2018-01-26

Granskning av regeringens förhållningssätt till interpellationsinstrumentet

Interpellation är en fråga som kräver ett utförligare svar kring ett specifikt ämne och är ett av riksdagsledamöternas viktigaste kontrollinstrument för uppföljning av regeringens och statsrådets arbete. Interpellationsrätten är grundlagsfäst genom regeringsformen, RF 13 kap. 5 § och närmare regler återfinns i riksdagsordningen, RO 8 kap. Interpellanten riktar sin fråga till ett specifikt statsråd i syfte att efterhöra dennes uppfattningar i den givna frågan. Inte sällan lämnas dock frågan över till ett annat statsråd. Det kan innebära att interpellantens avsikt med frågan inte uppfylls i de fall då det statsråd som slutligen besvarar interpellationen saknar i sammanhanget relevant ansvar och relevanta kunskaper.

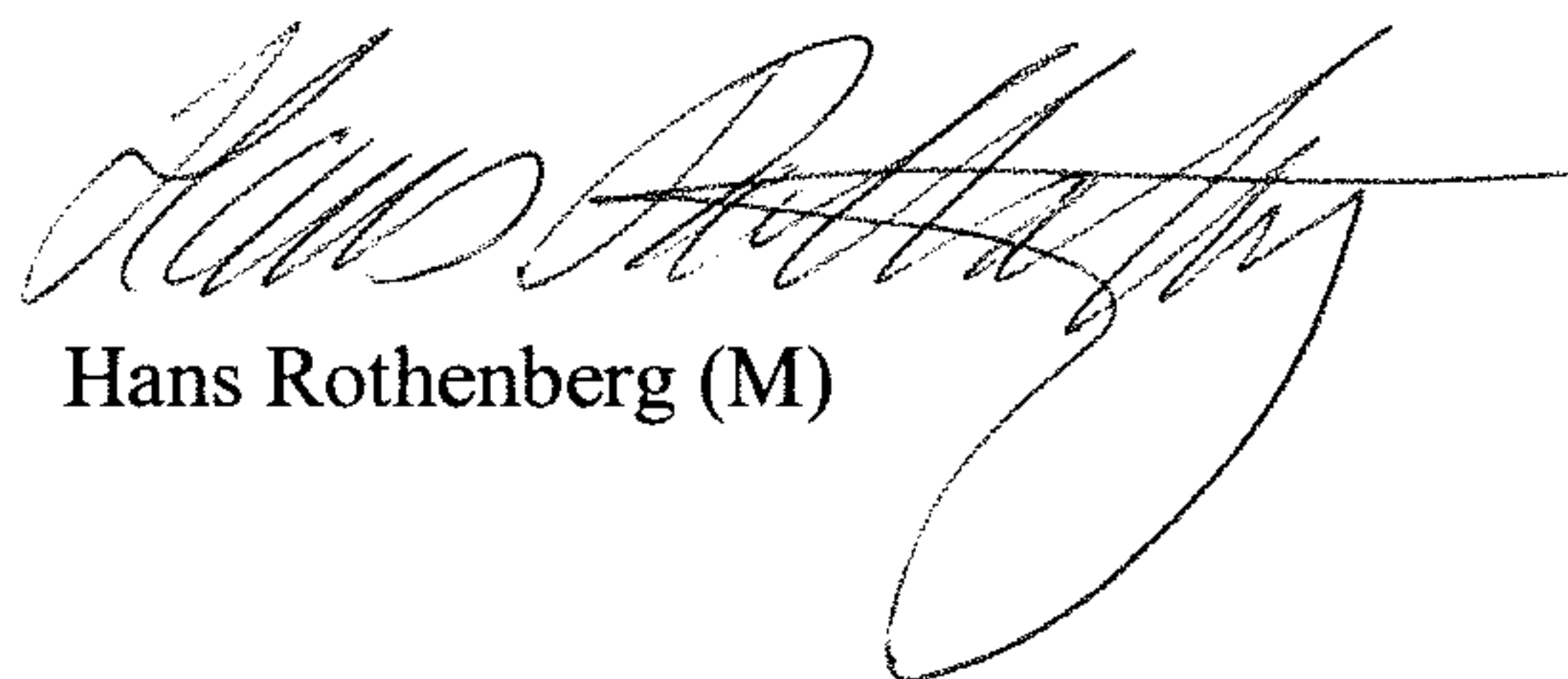
Vid ett flertal tillfällen i närtid har detta varit fallet, vilket begränsar riksdagsledamöternas möjligheter att utöva sin kontrollmakt fullt ut. Interpellationsdebatterna och statsrådets svar blir ofullständiga vilket ur demokratisk synpunkt är tveksamt. I det fall interpellanten ej finner beskedet vara tillfyllest kan konsekvensen bli att denne riktar nya interpellationer i samma ämne, vilket tar tid och kraft från såväl riksdagens som regeringens arbete. Följande tre interpellationer utgör exempel på sådana som överlämnats till andra än de ursprungligen avsedda statsråden på ett sätt som lett till att frågorna i interpellationen helt eller delvis inte blivit besvarade och belysta:

- Interpellation 2017/18:199 ”Placeringen av EU:s läkemedelsmyndighet” ställd av Hans Wallmark (M) till utrikesminister Margot Wallström (S) med ansvar för nordiska frågor vilken överlämnades till socialminister Annika Strandhäll (S). Socialministern har visserligen ansvar för läkemedelsfrågor, men frågeställningen handlade inte om läkemedel utan om myndighetens lokalisering och vilka konsekvenser regeringens agerande i frågan riskerar att få för det nordiska samarbetet – ämnen som ligger bortom socialministerns ansvarsområde, varför debatten inte klargjorde de frågor som ställdes i interpellationen.
- Interpellation 2014/15:632 ”Rimliga villkor för välfärdsföretag” ställd av Hans Rothenberg (M) till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S) vilken överlämnades till civilminister Ardalan Shekarabi. Frågeställningen avsåg de näringspolitiska villkoren för välfärdsföretagen och deras möjligheter att utvecklas. Denna frågeställning ligger bortom civilministerns ansvar varför statsrådet fokuserade debattens innehåll mot en helt annan frågeställning –än vad som var interpellantens avsikt. Därmed klargjordes inte de frågor som ställdes i interpellationen.
- Interpellation 2014/15:440 ”Jobbskatteavdragets koppling till grov brottslighet” ställd av Hans Rothenberg (M) till inrikesminister Anders Ygeman (S) vilken överlämnades till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson. Frågan hade sitt ursprung i ett offentligt uttalande av inrikesministern där interpellanten önskade statsrådets förklaring till detsamma. Dessutom sammanföll interpellationens ämne med inrikesministerns ansvarsområde. Debatten med justitieministern avseende inrikesministerns uttalande blev därför inte klargörande av interpellationens frågor. Anmärkningsvärt nog befann sig inrikesministern i kammaren när debatten avhölls utan att kunna delta i densamma.

Härutöver vill jag nämna interpellation 2017/18:103 ”Effekter av elcykelpremien” ställd av Maria Malmer Stenegård (M) till statsrådet Isabella Lövin (MP). Den kom att överlämnas till miljöminister Karolina Skog (MP), vilket i sig inte medförde något stort problem. Miljöministern vägrade dock

inledningsvis att besvara interpellationen, utan anförde bara: ”Samma interpellation har redan ställts vid två tidigare tillfällen av ledamöter från samma parti som Maria Malmer Stenergard. Jag har redan besvarat interpellationen.” Det är inte godtagbart att statsråd vägrar att besvara interpellationer i sak. Varje riksdagsledamot har rätt att väcka interpellationer och det är inte statsrådet som avgör om de ska besvaras eller inte.

Med anledning av ovanstående önskar jag därför att konstitutionsutskottet granskar regeringens hantering av interpellationer, som överlämnas till andra statsråd än de som ursprungligen var avsedda, samt miljöministerns sätt att besvara den sistnämnda interpellationen.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Hans Rothenberg', with a large, sweeping flourish at the end.

Hans Rothenberg (M)